

[Handelsministeren.]

væsentligt ringere stillet i konkurrencen med udenlandske skibe, vil man løbe en fare for, at sådanne skibe kommer til at sejle under fremmed flag. Det forekommer mig at være en ganske nærliggende tanke, at der vil være en fare, om ikke just specielt for dette skib så for andre tilsvarende skibe, for så vidt vi opretholder regler, der er væsentlig anderledes end dem, der findes i vore nabolande.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om foretagelse af visse ekspropriationer m. v.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1307, fremsættelsen i tidenden sp. 1389).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Aage Knudsen: Det foreliggende forslag til lov om foretagelse af visse ekspropriationer m. v. kan ikke give mig anledning til ret mange bemærkninger, idet et lovforslag af lignende indhold første gang blev fremsat her i tinget i 1923 og derefter år efter år er blevet fremsat og vedtaget.

Lovforslaget bemyndiger ministeren for offentlige arbejder til henholdsvis på statsbanernes og post- og telegrafvæsenets vegne at erhverve — eventuelt ved ekspropriation efter reglerne i forordning af 5. marts 1845 — de arealer m. v., som vil være nødvendige til udvidelse af statsbanernes og post- og telegrafvæsenets bygninger, sporanlæg og ledningsnet, dog alt kun for så vidt der til disse arbejder gives bevilling på finansloven eller tillægsbevillingsloven for 1959-60. Ligeledes bemyndiger lovforslaget ministeren til på de koncessionerede telefonselskabers vegne at erhverve, eventuelt ved ekspropriation, de arealer, som er nødvendige til oprettelse af telefoncentraler eller til udvidelse af de koncessionerede telefonselskabers ledningsnet, selvfølgelig for selskabernes regning. Og endelig giver lovforslaget bemyndigelse til, at de dokumenter, der er nødvendige i anledning af erhvervel-

serne, skal udstedes uden afgifter til det offentlige.

På mit partis vegne skal jeg anbefale lovforslaget til en hurtig og velvillig behandling.

Peter Larsen: Venstre kan anbefale det foreliggende lovforslag.

Jeg vil imidlertid gerne benytte lejligheden til at spørge den højtærede minister for offentlige arbejder, hvordan det går med ekspropriationskommissionens arbejde. Jeg må her indskyde, at når jeg tænker på de mange gange, spørgsmålet har været rejst, uden at vi har fået et svar, der har været fyldestgørende — man har kun meddelt, at man arbejdede med sagen og var ved at komme igennem med den — så venter jeg heller ikke i år et fyldestgørende svar. Men jeg synes, det er et område — og det er navnlig det, jeg vil pege på — hvor det tilsyneladende er muligt at komme helt til bunds, hvorfor man burde lægge et ekstra pres på arbejdet med sagen uanset de vanskeligheder og besværligheder, der måtte være forbundet dermed. Det kan ikke være rimeligt, at man på disse områder fortsat skal arbejde efter de gamle regler. Det må med de erfaringer, man har gjort, og den viden, man er i besiddelse af i dag, være muligt at formulere regler, der svarer til vor tids krav, således at disse ekspropriationsforretninger kan finde sted under mere betryggende former.

Jeg vil derfor spørge, om den højtærede minister kan oplyse noget om, hvornår vi kan forvente at ekspropriationskommissionen bliver færdig med sit arbejde.

Jørgen Jørgensen (Ullerup): Jeg skal ganske kort på mit partis vegne anbefale det årligt tilbagevendende lovforslag til vedtagelse her i tinget.

Jeg kunne blot fristes til at spørge den højtærede minister, om man muligt inden anden behandling ville overveje, om denne rentesats på 4 pct., som blev fastsat i 1845, ikke burde bringes lidt mere i overensstemmelse med nutidens rentesatser. Nu er det ikke noget, der strækker sig over lange intervaller, men det kan ikke nægtes, at når folk ude ved forretningerne spørger, hvor høj renten er, og man så svarer, at

[Jørgen Jørgensen (Ullerup).]

den er 4 pct. i overensstemmelse med forordningen, så ser man en gang imellem et lidt svedent smil. Jeg skal ikke stille forslag om, at rentesatsen skal ændres, det kan man altid gøre, hvis man synes det, men jeg beder ministeren overveje inden anden behandling, om ikke f. eks. 5 pct. var en mere passende rente end de 4 pct.

Morten Larsen: På mit partis vegne vil jeg gerne anbefale det foreliggende lovforslag.

Jeg vil dog gerne benytte lejligheden til overfor den højtærede minister at drage et ganske bestemt tilfælde frem, hvor statsbanerne havde bygget en viadukt. Det drejer sig om et tilfælde, der er omtalt i Ålborg Stiftstidende af 12. januar 1959. I artiklen berettes der om en husmand, Alfred Madsen, Hvorup, nord for Limfjorden, som tidligere har haft et markled ud til jernbanelinjen, som går over hans mark, således at han derigennem kunne komme over sporene; nu er der imidlertid bygget en viadukt, hvilket har medført, at han i stedet for at have et halvt hundrede meter fra den ene del af ejendommen til den anden, har næsten 1 km.

Jeg tror, at enhver landmand, og også enhver anden, vil forstå, hvad det betyder at have 1 km mellem bygning og mark, og for denne, jeg tror, jeg har lov at sige alvorlige gene, er der indtil dato beregnet ham en samlet erstatning på 12 000 kr. Der står videre i referatet, at sagen er appelleret til højesteret, så det er ikke den konkrete sag, jeg ønsker at diskutere, men jeg vil gerne bruge den som et udgangspunkt til at bede den højtærede minister medvirke til, at der i de store anlægssummer, som bl. a. de danske statsbaner opererer med, bliver plads for en rimelig og retfærdig erstatning til de mennesker, det går ud over. Jeg er indforstået med, at det er vanskeligt, for ikke at sige umuligt, for den højtærede minister at give sit skøn til kende i dag med hensyn til den foreliggende sag, men jeg ville blot med det eksempel, jeg har nævnt, gøre den højtærede minister opmærksom på, hvorledes det ligger i praksis.

Kristian Kristensen: Jeg skal ganske kort på mit partis vegne anbefale lovforslaget

til hurtig og velvillig behandling. Må jeg dertil føje, at jeg undres lidt over, hvorfor vi skal have et sådant lovforslag hvert eneste år. Jeg vil gerne spørge den højtærede minister, om jeg har ret i den formodning, at det er, fordi man venter på, at ekspropriationskommissionen kan få afsluttet sit arbejde, for at man kan få generelle regler for en årrække.

Alfred Jensen: Også den kommunistiske gruppe kan anbefale lovforslaget til vedtagelse. Det er jo rigtigt, at vi får et sådant lovforslag hvert år. Jeg kan sige til det ærede medlem hr. Kristian Kristensen, at spørgsmålet om, hvorvidt man kunne undgå denne årlige behandling, tidligere har været rejst. Heroverfor har det været fremført, at folketinget måtte have krav på at få oplysninger om, hvilke ekspropriationer ministeriet havde planlagt for det finansår, som ekspropriationen skulle gælde for. Jeg finder det i sin orden, at tinget får de oplysninger. Jeg kunne naturligvis ønske, at de blev givet på en sådan måde, at den gruppe, jeg repræsenterer, også blev delagtiggjort i oplysningerne. Det sker imidlertid ikke nu; det skete, da vi deltog i udvalgsarbejdet, men jeg finder det alligevel rigtigst, at tinget år for år får en redegørelse for, hvad ekspropriationsbemyndigelsen skal bruges til.

Med disse bemærkninger kan jeg altså sige, at vi stiller os velvilligt over for lovforslaget, og jeg håber, at vi år for år må se det til behandling her i tinget.

Ministeren for offentlige arbejder (Lindberg): Jeg vil gerne takke samtlige ærede ordførere for den anbefaling, de har givet lovforslaget.

Det ligger vel i sagens natur, at når et forslag som dette har været fremsat enslydende gennem så mange år, kan der ikke blive så megen diskussion om selve lovforslaget. Det er måske også derfor, man har benyttet lejligheden til at rejse nogle andre spørgsmål, som kan siges at have en vis forbindelse med det foreliggende lovforslag, og det er der ikke noget at sige til.

Det ærede medlem hr. Peter Larsen kan jeg give den oplysning, at arbejdet i den kommission, som er nedsat for at prøve at lave en samlet lovgivning af alt, hvad der

[Ministeren for offentlige arbejder.]

findes spredt i forordninger og love vedrørende ekspropriation, skrider godt frem, men kommissionen har over for mig gjort opmærksom på, at det er et meget vanskeligt og tidkrævende arbejde, og at man, hvis man havde nærmere kendskab til dette arbejde, ville forstå, at det må tage så lang tid, som det faktisk gør. Jeg kan sige til det ærede medlem, at jeg for mit vedkommende stadig presser på for at få arbejdet fremmet og helst færdiggjort, men jeg er ikke i stand til at sige noget om det endelige tidspunkt for færdiggørelsen. Jeg kan oplyse, at kommissionen så sent som i går havde et langvarigt møde, hvor man drøftede spørgsmålet om fremsættelse af et forslag til en ny lov, men der er mange andre ting, der griber ind i spørgsmålet om ekspropriationer, så man må vist forvente, at det vil tage nogen tid endnu.

Nu vil jeg gerne gøre opmærksom på, at der jo er sket nogle nydannelser vedrørende ekspropriation. Jeg peger i denne forbindelse på den nye vejlov, som vi fik for et par år siden, hvor der på dette område, som jo er meget stort, er fastsat nye bestemmelser. Jeg er ikke klar over i dette øjeblik, om de skal gå ind i en kommende samlet lovgivning, eller de skal bevares i vejloven, men jeg anser det for betydningsfuldt, at man i hvert fald på dette område har moderniseret og revideret bestemmelserne vedrørende ekspropriation. Som sagt, jeg skal gøre, hvad der kan gøres for at fremme dette arbejde så meget som muligt.

Til det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen (Ullerup) vil jeg sige, at jeg gerne skal tage spørgsmålet vedrørende rentesatsen op til nærmere undersøgelse. Jeg er ikke i stand til på stående fod at svare på, om der bør ske en ændring her. Jeg forstår det ærede medlem således, at det, man ønsker, er en forhøjelse af rentesatsen, og der kan vel nok være forskellige meninger om, hvor berettiget dette krav er.

Endelig vil jeg sige til det ærede medlem hr. Morten Larsen, at jeg kender fra omtale i aviserne sagen fra Ålborg, hvor en husmand har klaget over, at han har fået for lidt i erstatning for, at han har fået en omvej i kraft af den viadukt, der er bygget deroppe. Nu er det jo så heldigt, at man, efter at vi har fået grundlovsændringen,

kan indanke sådanne spørgsmål for domstolene; det har den pågældende husmand også gjort, og dér må det så afgøres, om han skal have yderligere erstatning eller ej. Jeg vil dog gerne fremhæve, at det er min erfaring fra mange samtaler med de mennesker, der har med disse ting at gøre, at der altid fastsættes rimelige erstatninger. At de pågældende, som er ude for ekspropriation, ikke altid synes, at erstatningerne er rimelige og retfærdige, er en anden ting, men jeg tror altså stort set, at man ikke har rimelig grund til at beklage sig, og i de enkelte tilfælde har man altså domstolene at falde tilbage på.

Til allersidst skal jeg sige til det ærede medlem hr. Kristian Kristensen, der talte på retsforbundets vegne, at spørgsmålet om på dette område at få en lovgivning, som løber over flere år, har vi tidligere drøftet, når vi har haft denne sag til behandling. Det forholder sig således, som det ærede medlem hr. Alfred Jensen oplyste, at da det her drejer sig om ekspropriationer i forbindelse med den løbende finanslov og tillægsbevillingslov, har et flertal i det høje ting ment det rimeligt at lade denne ekspropriationslov følge den årlige finanslov, og det er årsagen til, at vi har den til behandling her hvert eneste år.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring i lov om afgift af motorkøretøjer m. v.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1309, fremsættelsen i tidenden sp. 1390).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Retoft: Forslaget om ændring i lov om afgift af motorkøretøjer m. v., som er til behandling, er foranlediget af en henvendelse fra Turistvognmændenes Landsorganisation. Det fremhæves i henvendelsen, at de danske turistbilere ved kørsel i ud-